

DE ERFGENAAM
VAN
REDCLYFFE

DEEL 2: VRIJSPRAAK

DE ERFGENAAM
VAN
REDCLYFFE

DEEL 2: VRIJSPRAAK

Charlotte Mary Yonge

Ter nagedachtenis aan:

ABRAHAM KUYPER (1837-1920)

Gedenk uw voorgangers, die u het Woord van God gesproken hebben; en volg hun geloof na, en let op de uitkomst van hun wandel. — Hebreëen 13:7.

Wat baat het een mens de gehele wereld te winnen en aan zijn ziel schade te lijden? Want wat zou een mens kunnen geven in ruil voor zijn leven? (Marcus 8:36-37 NBG51)

De Erfgenaam van Redclyffe

Oorspronkelijke titel: *The heir of Redclyffe* (1853)

Schrijfster: Charlotte Mary Yonge

Vertaling: W.J. Boot

Cover foto: Hans Braxmeier/David Mark from Pixabay

ISBN: 9789464804089

© 2023. W.J. Boot

*None of all the wreaths ye prize,
But was nurst by weeping skies;
Keen March winds, soft April showers,
Braced the roots, embalmed the flowers.
So, if ever that second spring
Her green robe over you shall fling,
Stern self-mastery, tearful prayer,
Must the way of bliss prepare.
How should else earth's flowerets prove
Meet for those pure crowns above?
— Lyra Innocentium*

PERSONAGES

Familie Edmonstone (Hollywell):

Meneer Edmonstone (van half-Ierse afkomst).

Mevrouw Edmonstone: zuster van de aartsdiaken Morville, de vader van Philip Morville.

Kinderen: Charles, Laura, Amabel en Charlotte.

Het geslacht Morville:

(1) Morvilles van Stylhurst:

Deze tak van het geslacht Morville werd ooit ontferd door Sir Hugo (van Redclyffe).

Aartsdiaken Morville (overleden): broer van mevrouw Edmonstone.

Kinderen: Margaretha, Fanny (overleden) en Philip. Margaretha was getrouwd met dokter Henley en woonde in St. Mildred.

(2) Morvilles van Redclyffe:

Sir Guy Morville (grootvader).

Sir Guy Morville (zoon – overleden). Was getrouwd met Marianne Dixon, zuster van Sebastiaan Bach Dixon, violist.

Sir Guy Morville (kleinzoon).

Voorgeslacht:

Sir Hugo Morville, één van de moordenaars van Thomas à Becket, aartsbisschop van Canterbury.

Sir Hugo Morville, die ten tijde van Koning-Stadhouder Willem III leefde en waar Guy Morville op leek.

Ierse familie:

Lord en Lady Kilcoran: neef van de moeder van meneer Edmonstone.

Kinderen: Maurice, Evelien, Mabel, Helen en nog twee zoontjes.

Lady Mabel: moeder van meneer Edmonstone; woont in Ierland samen met een dochter, tante Charlotte.

Anderen:

Aartsdiaken Ross, met zijn dochter Maria (East Hill).

Lord Thorndale (Moorworth), buurman van Redclyffe. Zijn zoon James was een vriend van Philip.

DE ERFGENAAM VAN REDCLYFFE

DEEL 2 : VRIJSPRAAK

HOOFDSTUK 23

*They hadna sailed a league, a league,
A league, but barely three,
When the lift grew dark, and the wind grew loud.
And gurly grew the sea.
— Sir Patrick Spens. (Old Ballad)*

De avond, die Guy met de Ashfords had doorgebracht, ruimde veel van de barrières om elkaar beter te leren kennen uit de weg. Hij sloot al snel vriendschap met de kinderen, te beginnen met de tweejarige baby. Daarna won hij zelfs het vertrouwen van de verlegen en stugge Robin, die zich niet langer in kon houden toen bleek dat Sir Guy hem de beste plek kon wijzen waar zee-egels te vinden waren, die juist op dat moment zijn grote belangstelling hadden.

“Maar we zouden dan door het park moeten,” zei Edward mistroostig toen Guy de plaats beschreven had.

“Nou, waarom niet?”

“We mogen toch het park niet in!” riepen de kinderen in koor.

“Het park niet in!” riep Guy uit, terwijl hij mevrouw Ashford verbaasd aankeek. Het schoot hem toen te binnen dat het aan hem was toestemming te geven en hij voegde er aan toe, — “Ik wist niet dat ik de waakhond was. Ik dacht dat de hele parochie in het park wandelde. Ik zou niet weten waar het anders goed voor is. Als Markham het af wil sluiten, zal ik hem zeggen dat hij jullie een sleutel moet geven.”

De jongens zouden de volgende dag komen om de weg naar de baai met zee-egels gewezen te worden. Daarna werden ze zijn vaste volgelingen en wel in die mate, dat hun ouders bang waren dat ze erg lastig waren, maar hij verzekerde hen van het tegendeel. Geen enkele moeder ter wereld zou het over haar hart kunnen verkrijgen hen weg te houden van zoveel plezier. Ze kwamen telkens naar huis rennen met enthousiaste uitroepen: — “Mamma! Sir Guy gaf mij een ritje op zijn paard!” — “Mamma! Sir Guy heeft ons naar de top van die hoge rots geholpen!” — “O, papa! Sir Guy zegt dat we morgen met hem mogen gaan jagen, als u het goed vindt!” — “Mamma! Papa! Kijk! Ziet u? Ik heb dit konijn zelf geschoten met het geweer van Sir Guy!” — “Papa! papa! Sir Guy heeft ons zijn boot laten zien en hij zegt dat hij

ons naar de Shag Rots zal brengen, als u toestemming geeft!”

Dit was meer dan papa, nog veel meer dan mamma goed konden vinden, omdat de zee vaak erg ruw was rondom de Shag. Er waren daar heel veel verzonken klippen; en jongens, water en rotsen leken in het geheel niet een veilige combinatie te zijn. Dus stelde mevrouw Ashford de zaak voorlopig maar uit met een verwijzing naar het slechte weer. Meneer Ashford vroeg een aantal vissers in hoeverre ze dachten dat een tocht naar de Shag veilig was.

Die konden niet zeggen dat ze het vaak hadden geprobeerd; ze meden die rotsen altijd. Het kon echter niet zo heel erg gevaarlijk zijn, zeiden ze, want toen Sir Guy nog een jongen was, was hij daar altijd; eerst met een oude zeeman en daarna alleen in zijn bootje. Zij hadden zich vaak afgevraagd waarom hij daar mocht zijn, maar als iemand de rotsen kende, dan hij wel.

Toch was mevrouw Ashford niet te overtuigen dat het een goed idee was en de jongens kwamen zeer teleurgesteld naar Sir Guy toe.

“Maakt niet uit,” zei hij, “misschien kunnen we in de zomer gaan. We zullen dan je vader vragen ook met ons mee te gaan, en voor nou: wie gaat er met mij mee achter de konijnen aan, in Cliffstone Copse? Boer Holt zal Robin dankbaar zijn voor het afschieten van een dozijn of wat, want hij klaagt er behoorlijk over.”

Guy leidde de jongens uit het zicht van de zee. Om hen te troosten liet hij hen meer dan gewoonlijk het geweer hanteren, zodat het een wonder was dat hij zelf niet afgeschoten werd. Toch voorkwam dit niet dat er een paar keer diep gezocht werd over de verboden vaartocht.

“Kunnen jullie het niet laten rusten?” zei Guy glimlachend. “Jullie missen eigenlijk niets, want we zullen voorlopig waarschijnlijk toch geen goed vaarweer hebben. Luister! Hoor je dat donker geluid?”

“Wat is dat?” vroegen de jongens, terwijl ze stil stonden om naar het dof gebruis in de verte te luisteren. Het klonk als een aanhoudend laag gekreun of gerommel, ver, ver weg, hoewel er geen wind was en de zee kalm.

“Dat is het geluid dat te horen is voordat een storm opkomt,” zei Guy. “Het is alsof de zee zijn krachten verzamelt voor de storm.”

“Maar wat? — Hoe? Zeg mij wat het werkelijk is,” vroeg Robin.

“Ik neem aan dat het de wind over de zee is, voordat hij ons heeft bereikt,” zei Guy. “Hoe indrukwekkend is het wel niet!”

Te indrukwekkend voor de jongens, die allerlei capriolen en geluiden begonnen te maken om de indruk van iets vreselijks het zwijgen op te leggen. Guy lachte erom en deed mee met hun plezier, maar zodra ze naar huis waren gegaan, bleef hij nog lange tijd daar

staan. Hij luisterde naar het geluid en herinnerde de mysterieuze dromen en fantasieën uit zijn jeugd waar die geluiden mee verbonden waren en die hij nooit zou willen vergeten.

De storm die hij voorspeld had, kwam opzetten. Tegen de avond van de volgende dag beukten zee en wind met al hun macht tegen de voet van de rotsen aan. Voordat hij naar bed ging, keek Guy uit het raam en zag de sterren boven hem fonkelen, met een felle schittering die vaak wordt gezien in de tussenpozen van hevige regenbuien. De gedachten die bij hem opkwamen brachten al snel de slaap, als een ongestoorde, rustgevende droom.

Hij werd gewekt door een geweldig aanhoudend gebrul van zee, wind en onweer samen. De duisternis was zo dik, dat hij de omtrekken van het raam niet kon zien totdat een felle, lichtblauwe bliksem-schicht die voor een moment zichtbaar maakte. Hij ging rechtop zitten en luisterde naar de "glorieuze stem" die erop volgde. Hij bedacht wat een vreselijke nacht het op zee moest zijn en herinnerde zich dat hij ooit had gedacht dat het het toppunt van geluk zou zijn een schipbreuk bij Redclyffe mee te maken. Hij had mevrouw Bernard diep geschokt door zijn onmenselijke wens dat een schip daar zou komen, alleen om te vergaan. Hoe vaak had hij bij geluiden als deze gewacht op het geluid van een alarmpistool! Ja, hij had de arme Arnaud eens midden in de nacht gewekt voor een denkbeeldig signaal.

Redclyffe Bay was zeer gevaarlijk. Het was een heel geschikte plek voor een scheepsramp met zijn steile rotsen, zijn ene veilige landingsplaats en de grote Shag Rots aan de oostkant met een hele rij van bijna verzonken rotsen; gevreesd bij ruw weer door de vissers zelf. Maar het was geen gebruikelijke scheepvaartroute en er waren maar een paar verhalen over vreselijke scheepsrampen, alle van lang voor zijn tijd.

Het leek alsof hij zijn fantasieën nieuw leven had ingeblazen, want even klonk het geluid van een pistool in zijn oor. Het ging verloren in een stormloop van hagel tegen het raam aan en het gieren van de wind rondom het oude huis, maar al snel was het er weer en te duidelijk om denkbeeldig te zijn. Hij sprong naar het raam toe en het brede, flitsende licht van de bliksem onthulde het zwarte klif en de bleke kustlijn. Toen was alles weer donker en stil; de storm hield zijn adem in voor de donderslag, die na een paar seconden van boven neer dreunde en deur en raam in heel het huis deed schudden. Toen het vreselijke geluid wegstierf, klonk in dat moment van stilte het pistool opnieuw. Hij gooide het raam open en toen wind en regen huilend de kamer binnendrongen, kwam er weer een signaal.

Het raam sluiten, zijn kaars aansteken, zijn kleren aantrekken en de

trap af rennen, was het werk van een paar seconden. Gelukkig lag de sleutel van het boothuis op de tafel in de hal, waar hij hem had laten liggen nadat hij de boot aan de Ashford-jongens had laten zien. Hij greep hem, pakte de zakkijker, trok een dikke jas aan en begon de vele sloten van de voordeur te openen; een heel geduldig werkje. Toen dat gedaan was waren de windstoten die om het huis wervelden klaar om waar ook naar binnen te dringen en ze maakten gebruik van de eerste opening om zijn kaars uit te blazen.

Zij hadden echter op één manier een goede dienst bewezen, want de bui was even kort als heftig geweest. De inktzwarte wolk dreef woest naar het oosten weg, waardoor de maan vlak voor haar ondergang zichtbaar werd en haar wit-koud licht liet schijnen, in contrast met de witte bliksemschichten in de verte, die steeds vager en vager werden.

Guy rende de binnenplaats over naar de westkant van het huis en worstelde de helling op in het gezicht van de wind, die hem bijna weer naar beneden blies. Toen hij eindelijk de top had bereikt, kwam de wind met zo'n kracht op hem af stormen dat hij nauwelijks staande kon blijven. Hij hield echter stand en keek uit over de zee. De deining was angstaanjagend; die werd gemarkeerd door het zilveren licht aan de ene kant, waar het de maanstralen opving, en de donkere schaduw aan de andere; en dan steeds wisselend, zodat het oog er geen moment op kon concentreren. Het schuim spatte hoog in zijn witheid op en de Shag stond daar, massief, ongenaakbaar en zwart. De golven beukten en braken op het klif en hoewel hij er hoog boven stond, spatte de straal hem bijna verblindend in het gezicht, terwijl de wind om hem heen gierde alsof hij zijn kracht verzamelde om hem van het klif te storten. Hij stond echter stevig en keek weer uit over de zee om nog eens goed te kijken naar wat hij dacht te hebben gezien. Het was de mast van een schip, duidelijk te zien tegen de licht-zilveren horizon van de zee, op het rif ten westen van de Shag. Het stond in een schuine houding en bewoog niet. Hij twijfelde er niet aan of het schip had de gevaarlijke rotsen bij de ingang van de baai geraakt. Toen zijn ogen meer gewend raakten aan het ongewone licht, en de wel en niet bekende dingen beter konden onderscheiden, zag hij het schip. Hij keek met zijn kijker, maar kon niemand aan boord ontdekken, noch waren er andere schepen in zicht. Maar toen hij enkele van de kleinere rotsen observeerde, zag hij enkele bewegende figuren erop. — Hulp! Onmiddellijke hulp! — was zijn eerste gedachte en hij keek naar de baai. Er was licht in de ramen van de huisjes en hij ving geluiden op, alsof de vissersbevolking wakker was.

Hij haastte zich naar de kant van het klif die gedeeltelijk met kreupelhout begroeid was. Er was daar een afdaling — het kon

nauwelijks een pad worden genoemd — die niemand waagde te gebruiken, behalve hijzelf en een paar van de moedigste jongens uit het dorp, die achter vogelnesten aanzaten. Hij kon nu geen tijd verliezen en struikelend, springend en slingerend aan de takken, bereikte hij veilig de voet van het klif. Binnen vijf minuten was hij op de kleine kade aan het einde van de steile straat van de baai.

De kade was bevolkt met vissers en er was een verward geroezemoes van stemmen te horen— sommigen zeiden dat alles verloren was; sommigen dat het de bemanning gelukt was de rots te bereiken; anderen dat iemand moest gaan om te helpen; weer anderen dat een boot in een zee als deze nooit kon overleven; en er was veel vraag naar een oude verrekijker.

Ben Robinson, een lange, sterke jongeman van vijftwintig jaar, wild, roekeloos, enthousiast en vol kattenkwaad en avontuur, stond op een stapel op de uiterste rand van de kade, boven het schuimende water. Hij daagde de anderen uit met hem mee te gaan om te redden. Jonas Ledbury, een zwakke oude man, verklaarde op een jammerende toon dat het zonde en schande was zoveel arme schepsels in volle zicht te laten verdrinken, zonder dat één man in beweging kwam om hen te helpen. Toch stonden ze allemaal besluiteloos te kijken naar de witte branding die op de Shag aanstormde en de hoge golven die opzwellen en er tussendoor rolden.

“Weten jullie waar de bemanning is?” riep Guy, zo hard hij schreeuwen kon, want het geluid van de wind en golven was enorm.

“Daar, mijn heer, op die platte, zwarte steen,” zei de gelukkige bezitter van de verrekijker. “Ongeveer tien of elf, denk ik, allemaal ineengedoken bij elkaar.”

“Ach, ach!” zei de oude Ledbury. “Arme schepsels! Daar zijn ze en wat er gebeuren moet kan ik niet zeggen! Ik heb nog nooit een boot in een zee als die gezien, sinds de nacht dat arme Jack, mijn broer, vermist werd, en Will Ray met hem.”

“Ik zie hen,” zei Guy, die intussen door zijn kijker had gekeken. “Wanneer is het hoog water?”

Dat was een belangrijke vraag, want de rotsen rond de Shag waren al voor hoog water overdekt, zelfs als het water rustig was. Er werd naar de maan gekeken en toen riepen Guy en de vissers tegelijkertijd uit dat het over drie uur zou zijn; wat hen nauwelijks één uur gaf.

Zonder nog een woord te zeggen rende Guy van de kade naar het boothuis, maakte het open en zei, een voorbeeld stellend, dat de grootste boot naar buiten gebracht moest worden. De mannen hielpen hem daar krachtig bij en de boot stond even later op het smalle kiezelstrand, de enige veilige landingsplaats in de hele baai. Hij gooide er

een rol touw in en riep met zijn duidelijke commandostem: — “Vijf om met mij mee te gaan!”

Niets doen en afwachten was over. Het waren dappere mannen, die niets anders nodig hadden dan een leider. Met Sir Guy aan het hoofd stonden ze klaar voor wat ook. Niet vijf, maar vijftientig stonden tot zijn beschikking en zelfs in de haast van het moment vulde een sterk, warm gevoel zijn ogen met tranen toen hij zag dat deze arme kerels klaar waren hun leven aan zijn handen toe te vertrouwen.

“Dank u — dank u!” riep hij uit. “Maar niet allemaal; jij, Ben Robinson, Harry Ray, Charles Ray, Ben Ledbury, Wat Green.”

Het waren allemaal jonge mannen zonder gezinnen, die desnoods gemist konden worden. Ieder antwoordde zodra zijn naam genoemd werd: “Hier, Sir Guy!” En kwam met een vastberaden, tevreden houding naar voren.

“Het zou goed zijn ook een tweede boot te hebben. Meneer Brown,” zei Guy tegen de eigenaar van de verrekijker, “wilt u die van u ter beschikking stellen? Het is de sterkste en lichtste. Dank u. Martin kan hem het beste sturen, hij kent de rotsen.” Hij ging verder met het noemen van de rest van de bemanning, maar op het laatst viel er een moment stilte, alsof hij twijfelde.

Een lange, atletische jonge visser maakte daar gebruik van en kwam naar voren.

“Alstublieft, mijnheer, Sir Guy, mag ik ook mee?”

“Beter van niet, Jem,” antwoordde Guy. “Denk eraan,” met een zachtere stem, “jouw moeder heeft niemand anders dan jij. — Hier!” riep hij opgewekt: “Jack Horn, jij kunt goed roeien! Zijn we er klaar voor?”

“Helemaal klaar, — ja mijn heer!”

De boten werden te water gelaten, wat in een dergelijke zee niet zonder veel moeite ging. De mannen grepen dapper hun roeispanten en wierpen een blik op de rotsen, vervolgens op de kade en toen op het gezicht van hun jonge stuurman. Zij hadden weinig vermoeden van de intense emoties die in zijn borst opkwamen toen hij het roer nam om levens te redden of te verliezen. Hij genoot van de onderneming, maar wel met de gedachte dat een vroege dood zijn lot zou kunnen zijn. Hij was blij omdat het goed was dit te wagen, en vastberaden allen veilig te leiden die hem vrijwillig hun vertrouwen gegeven hadden. Heel even, maar ook heel ernstig, dacht hij aan zijn eigen bekering. Dit alles ging door zijn hoofd, hoewel er niets anders op zijn gezicht te zien was dan een opgewekte vastberadenheid.

Hoewel het nacht was, had het bericht van de scheepsramp het bovenste deel van het dorp bereikt. Meneer Ashford, die zijn hoofd uit

het raam stak om de oorzaak van de geluiden op straat te vernemen, werd door vele stemmen geïnformeerd, dat er een schip op de Shag Rots was gestrand en iedereen verloren. Zijn eerste gedachte was zich naar de baai te haasten om achter de waarheid te komen en te zien of er hulp geboden kon worden. Hij was nog niet ver gekomen of hij werd ingehaald door een vierkante, stevige figuur, gehuld in een heel grote overjas.

“Zo, meneer Markham, op weg om de scheepsramp te zien.”

“Ach ja,” zei Markham ruw, hoewel niet op die onvriendelijke manier, die bij hem gebruikelijk was tegenover meneer Ashford. “Ik moet er zijn, anders zit die jongen er midden in. Waar avontuur is, daar is hij. Ik vraag mij alleen af waarom hij zijn nek niet al lang geleden gebroken heeft.”

“Met avontuur bedoelt u gevaar?”

“Ja. Ik hoop dat hij niet van de scheepsramp gehoord heeft, want als hij dat wel heeft, kan geen macht op aarde hem daarvan weg houden.”

Terwijl zij de berichten die zij hadden gehoord uitwisselden liepen predikant en rentmeester verder en Markhams bezorgdheid maakte hem eigenlijk vriendelijk. Ze bereikten de top van de steile straat van de baai, maar hoewel er daar een goed zicht op de zee was konden zij niets goed zien, want een andere wolk kwam op en had de maan verduisterd. Ze waren spoedig op de kade, die nu nog drukker geworden was, en hoorden de uitroepen van de mannen, die probeerden hun ogen op de boten gericht te houden.

“Daar is er een!” — “Nee!” — “Ja, dat is hem!” — “Die is van Sir Guy!”

“Sir Guy!” riep Markham uit. “Je bedoelt toch niet dat hij weg is! Dan ben ik te laat! Wat dacht jij wel niet, ouwe, dwaze Jonas, om die jongen te laten gaan? Je zult hem nooit weer terugzien, dat kan ik je wel verzekeren. Bewaar ons! Hier komt weer een stortbui! Dat zal dan wel het einde zijn!”

Markham leek enige verlichting te krijgen door het hekelen van de vissers, enkel en gezamenlijk, terwijl meneer Ashford probeerde de echte feiten te achterhalen en de meningen te horen over de kans op slagen. De oudere vissers dachten dat er een vreselijk groot risico bestond, hoewel de poging verre van hopeloos was. Ze zeiden dat de jonge mannen allemaal goede roeiers waren en Sir Guy kende de rotsen heel goed. De grootste zorg was dat hij misschien niet wist hoe hij in zo'n zee moest sturen, maar zij hadden gezien dat hij, hoewel heel moedig, niet onbezonnen was. Zij luisterden gedwee naar meneer Markham, maar vertelden de predikant op gedempte toon dat het onmogelijk geweest zou zijn te proberen Sir Guy tegen te houden.

“Wel, meneer,” zei de oude James Robinson, “hij sprak net als de

kapitein van een oorlogsschip en ondanks alles wat meneer Markham zegt, geloof ik niet dat zelfs hij hem tegen had kunnen houden.”

“Is uw zoon met hem meegegaan?”

“Ja, meneer; en ik zou geen woord zeggen om hem tegen te houden. Ik weet dat Sir Guy hem niet onnodig in gevaar zal brengen en ik hoop, God geve het, dat als Ben veilig terugkomt, het een goede uitwerking op zijn gedrag zal hebben.”

“Hij was het die vrijwillig aanbood te gaan, nog voordat Sir Guy kwam, zeggen ze?”

“Ja, meneer,” zei de oude man met een tevreden, maar weemoedige blik. “Ben is dapper genoeg, maar er is verschil. Hij zou het voor iets onzinnigs gedaan hebben, alleen om anderen uit te dagen, maar Sir Guy doet het weloverwogen en omdat het goed is. Ik hoop dat het Ben wat stabielier zal maken!”

De regen raasde weer over hen heen, korter en met minder geweld dan de vorige bui en dreef de meeste mensen naar binnen. Alleen de predikant, de rentmeester en een paar van de meest gespannen vissers bleven op de kade achter. Ze konden niets zien, want een donkere, schuine sluier van regen schoof over de golven heen en voegde de zee en de dikke, lage wolk aaneen. Het gebrul van de zee en het kreunen van de wind waren vreselijk. Niemand sprak, totdat eindelijk de zwarte randen van de Shag duidelijker opdoemden, de maan door de randen van de wolk begon heen te schijnen en het deinen en golven van de zee duidelijker zichtbaar werd.

“Daar! — Daar!” riep de jonge Jem, de zoon van de weduwe.

“De boten!”

“Een!”

“Waar? — waar dan? — in hemelsnaam! Er is niets te zien!” riep Markham.

“Ja — ja! Ik zie beide,” zei Jem. “De kijker! Waar is de kijker van meneer Brown?”

Markham probeerde zijn eigen kijker scherp te stellen, maar hand noch oog was kalm genoeg. Hij mompelde: “Weg met die kijker!” en ijsbeerde op en neer in onbeheersbare spanning. Meneer Ashford liep met hem mee en probeerde hem gerust te stellen door met hem te praten; hij begon de oude man heel aardig te vinden. Markham was niet ondankbaar, maar wel bijna wanhopig.

“Het is weer hetzelfde!” begon hij. “Hij is net zo oud als zijn vader was, hoewel meneer Morville nooit zo was als hij — nooit — hoe zou hij dat kunnen zijn? Hij is de laatste van hen — de beste — hij zou zijn geweest — hij was — ik zou er alles voor over hebben bij hem te zijn, zodat, als hij vergaat, we allemaal samen vergaan.”

“Daar, mijn heer,” riep Jem, die niets anders mocht doen dan toekijken en dat heel serieus deed. “Ze zijn nu tegenover West Cove. Ziet u hen niet op die verlichte plek?”

De maan was inmiddels ondergegaan, maar het eerste, grote licht van de nieuwe dag begon op de hoge Shag te vallen en zijn spleten en donkere tinten te tonen in plaats van een harde, ononderbroken massa. Af en toe dacht Jem dat hij de boten zag, maar nooit zo duidelijk om de toeschouwers ervan te overtuigen dat ze niet waren overspoeld door de enorme golven, die tuimelden en schuimden in dat gevaarlijk gebied.

Meneer Ashford had de kijker van Markham geleend en keek naar de rots, waar de schipbreukelingen hun toevlucht hadden gezocht.

“Er is iemand uit de boot die op de rotsen klimt. Kun je zien wie het is, Jem?”

“Ik zie het — ik zie het,” zei meneer Brown. “Er zijn er twee. Ze klimmen langs de luwte van de lange rij rotsen.”

“Ja, ja” zei de oude Ledbury. “Ze kunnen met de boot niet dicht genoeg bij de platte rots komen, ze moeten een lijn uitzetten. Dappere kerels!”

“Waar zijn de boten?” vroeg meneer Ashford.

“Dat kan ik u zeggen,” zei Ledbury. “Die moeten onder de luwte van de kleine Shag zijn gekomen. Er is daar een ring, die Sir Guy heeft laten aanbrengen om zijn boot aan af te meren. Zij zullen daar vastgemaakt hebben en die twee moeten het touw langs die richel meenemen, zodat de arme mannen op de rots zich daaraan kunnen vastgrijpen terwijl ze naar de boten kruipen.”

“Die gebroken rotsen!” zei meneer Ashford. “Kan iemand daar staan, en in een zee als die?”

“Hebt u enig idee wie het zijn, meneer?” vroeg Robinson ernstig. “Als u Jem even zou laten kijken, zou hij het misschien kunnen raden.”

Markhams kijker stond tot zijn beschikking.

“Hei-ho! Wat een zee! Ik zie hen nu. Dat is Ben, die als laatste gaat — ik herken zijn rode pet. En de eerste — wel, het is Sir Guy zelf!”

“Wees niet zo dwaas, Jem,” riep Markham boos. “Sir Guy weet wel beter. Geef mij die kijker.”

Maar toen hij het teruggekregen had, bleef Markham in stilte kijken, terwijl Brown, die weer zijn eigen kijker in handen had, zijn waarnemingen door gaf.

“Ja, ik zie ze. Waar zijn ze? Hij klimt nu. Er is nu een golf daar, die hen eraf zal spoelen zo zeker als ze nu leven! Ik zie ze niet. Ja, dat doe ik — daar is de rode pet! Er beweegt iets op de rots!”

Zo keken ze toe. De boten waren een tijdje achter de rotsen

verdwenen, maar even laten zagen zij die weer over het water gaan — één — ja — beide, en vol geladen. Ze kwamen snel aanvaren; waren in het zicht van iedereen; werden elk moment groter; klommen naar de top van de enorme, rollende golven; stortten zich daarna zo lang in de trog neer dat het leek alsof ze verloren waren; en rezen toen weer op — hoog naar boven als bergen. Over het ruisende water klonk ten slotte het geluid van stemmen. Een gejuich op een andere toonsoort dan het razen van wind en golven. Ze hadden bijna het gevoel dat ze de stem kenden die boven het geschreeuw uitkwam. Een groot gejuich steeg als antwoord op, gejuich van alle dorpelingen van Redclyffe, die kade, strand en elk stukje grond bevolkten!

De zon was net opgekomen en zijn stralen vergulden de toppen van de opspringende golven; de nevel danste hoog op, wit en vrolijk, rond de hoge rotsen, waarvan de schaduw werd weerspiegeld in het diepe groen en gebroken door de altijd bewegende deining. De Shag en de bijbehorende rotsen, en het vergane schip, baadden in het heldere ochtendlicht. De lucht was helder blauw, met indrukwekkende velden van donkere wolken. De randen werden aangeraakt door parelwitte zonnestrallen. Met dat schitterende schijnsel van licht als achtergrond kwamen van de overkant van de baai, twee boten aanvaren met hun lading geredde levens. De boot van Martin bereikte als de eerste de landingsplaats.

“Allemaal gered!” riep hij. “Allemaal aan hem te danken,” en hij wees naar Sir Guy.

Er was geen tijd voor vragen. De verkleumde, doorweekte zeelui moesten aan wal worden geholpen en de boot werd uit de weg gesleept. Ondertussen, terwijl hij langs de kade stuurde, glimlachte Guy. Hij knikte naar meneer Ashford en Markham, en herhaalde de uitroep: “Allemaal gered!” Meneer Ashford dacht dat hij nog nooit een gezicht had gezien dat zo helder straalde — de ogen schitterden in de ochtendzon; het natte haar hing eromheen; en er was leven, energie en daadkracht in elke uitdrukking en beweging.

De boot kwam binnen. De zeelui werden er uit geholpen, deels door hun redders, deels door de toeschouwers. Guy stond op. Met één voet op de bank hield hij op zijn knie en in zijn arm een kleine jongen vast, waar zijn overjas omheen was gewikkeld.

“Hier, Jem!” riep hij tegen zijn afgewezen vrijwilliger, die heel actief was geweest in het binnenhalen van de boot, “hier is iets voor jou te doen. Deze arme, kleine jongen heeft een gebroken arm. Wil jij je moeder vragen hem in huis te nemen? Zij is de beste verpleegster in de parochie en laat meneer Gregson meteen komen.”

Jem pakte de jongen net zo voorzichtig aan als hem overgedragen

werd en met één sprong stond Guy naast zijn twee vrienden. Meneer Ashford schudde hem met oprechte dankbaarheid de hand en Markham riep uit: "Daar, Sir Guy, zo gaat het altijd met u! Nooit was er iemand zo gek in deze wereld! Ik ben klaar met praten! U zult nooit tevreden zijn voordat u ergens de dood vindt. Alsof niemand iets zou kunnen doen zonder u."

"Was u het die de lijn op de rots uitzette?" vroeg meneer Ashford.

"Ben Robinson en ik. Ik ben daar vaak geweest als ik zee-anemonen en zeegras wilde hebben en had een touw om mij heen geslagen, dus wees niet boos, Markham."

"Ik heb niets meer te zeggen," antwoordde Markham bijna nors. "Ik kan net zo goed meteen met een zeemeeuw gaan praten. Alsof u het recht hebt uw leven zo op het spel te zetten!"

"Ik heb er teveel van genoten om iets ter verdediging aan te voeren," zei Guy. "Bovendien moeten we voor deze arme mannen zorgen. Er waren er twee of drie die bijna verdronken waren. Is iemand meneer Gregson gaan halen?"

Meneer Gregson, de dokter, was al aanwezig en wie enig gezag had, kon niets anders doen dan zorgen dat de schipbreukelingen ergens ondergebracht werden. Meneer Ashford ging de ene kant op, Markham de andere, Guy een derde. Uit de verhalen, die in de huisjes verteld werden, vernam meneer Ashford enkele bijzonderheden. De bemanning was op een platte rots gevonden en de vissers dachten eerst dat al hun moeite tevergeefs was geweest, want het was onmogelijk de boten dichter bij de plek te brengen vanwege de rotsen die in een lang rif uitliepen. Sir Guy, die de plaats goed kende, stuurde naar de beschutte plek waar hij gewend was zijn eigen bootje vast te maken. Hij nam het op zich vandaar naar de rots te gaan waar de bemanning haar toevlucht had gezocht. Hij had een touw bij zich, dat als handgreep dienst kon doen als het van de ene rots naar de andere was vastgemaakt. Ben stond erop met hem het gevaar te delen en ze waren langs de gladde, gebroken riffen gekropen. Ze werden die hele afstand zo door de vloed geslagen dat de vissers huiverden toen zij over het gevaar spraken, door de kracht van die golven te worden weggesleurd en tegen de rotsen geslagen. De bemanning had niet op een andere manier gered kunnen worden. Ze hadden de overtocht onder het opkomend tij, met behulp van het touw en de begeleiding van Sir Guy en Ben, nauwelijks volbracht, of de vloed tuimelde woest over de rots waar ze gevonden waren heen, nog voordat de boten een halve mijl weg waren.

De zeelui werden veilig ondergebracht, in bed of bij de open haard; de vissers wedijverden met elkaar hen te helpen. Meneer Ashford ging

naar het huisje van Charity Ledbury, de moeder van Jem, om te informeren naar de jongen met de gebroken arm. Toen hij de lege keuken binnenkwam, werd de deur tegenover de trap geopend en Guy verscheen, voorzichtig lopend en zacht sprekend.

“Arm klein ventje!” zei hij. “Hij is net gaan slapen. Hij heeft het dapper doorstaan!”

“Het zetten van zijn arm?”

“Ja. Hij werkte goed mee en was heel geduldig, en die oude Charity Ledbury is een heel goede, oude vrouw. Zij en Jem zijn blij hem te hebben en zullen hem uitstekend verzorgen. Hoe gaat het met de anderen? Is die arme man al weer bijgekomen?”

“Ja. Ik zag hem veilig in bed liggen bij de oude Robinsons; de kapitein is bij de Browns.”

“Ik vraag me af hoe laat het is?”

“Over achten. Ah! daar begint de klok te luiden. Ik was van plan om tegen meneer Ray te zeggen dat we niet echt erop gebrand waren vanmorgen naar de kerk te gaan, maar ik ben blij dat hij het tien minuten te laat heeft gehoord. Ik moet mij haasten. Tot ziens!”

“Mag ik ook komen of zie ik er te slecht uit?” vroeg Guy, terwijl hij naar zijn kleren keek, die haastig waren aangetrokken en doordrenkt waren met zeewater.

“Mag u?” zei meneer Ashford glimlachend. “Is het verstandig met al uw natte spullen?”

“Ik ben niet vatbaar voor verkoudheid,” antwoordde Guy, en ze liepen een paar minuten snel door, waarna hij met zachte stem en gehaast zei: “Zou u er iets over willen zeggen in het dankgebed?”

“Natuurlijk,” zei meneer Ashford, met veel emotie. “Het gevaar moet groot zijn geweest.”

“Ja, dat was het,” zei Guy, met een zweem van emotie. “Het was een en al genade. Dat kleine bootje voelde als een speelbal, overgeleverd aan de wil van wind en golven, totdat je besepte wie de storm in Zijn hand hield.”

Hij sprak heel eenvoudig, alsof het de gewoonste zaak was, met zijn ogen op de heldere oostelijke hemel gericht en op een toon van groot ontzag en dankbaarheid. Die toon trof meneer Ashford enorm, vanwege de onzelfzuchtigheid en het ontbreken van elke poging zijn besef van het gevaar te overdrijven of te verkleinen.

“U dacht dat de storm gevaarlijker was dan uw expeditie op de rots?”

“Dat was het niet. De vissers zijn zulke dingen gewend en dachten er niet veel van, maar ik ben blij dat ik op zo’n avond als deze er op uit ben geweest, al was het maar vanwege het geweldige gevoel dat het

geeft, je eigen machteloosheid en Gods almacht te beseffen. Wat die rots betreft, het ging erom er goed op te letten waar je je voet neerzette en je goed vast te klampen; er was geen tijd om na te denken.”

“Het was een wanhopige zaak!”

“Niet zo erg als het lijkt. Stap voor stap was alles wat nodig was, weet u, en dat ging vanzelf. Maar wat een fijne vent is Ben Robinson! Hij gedroeg zich als een echte held — het was grote minachting en liefde voor gevaar waar je wel eens over leest. Er moet veel goeds in hem zijn, als je maar weet hoe je het eruit moet halen.”

“Kijk daar!” was het antwoord van meneer Ashford, terwijl hij zijn hoofd naar de kerkdeur draaide. Op korte afstand achter hem zag Guy Ben het pad oplopen, samen met zijn dankbare en gelukkige vader, een aanblik die al maanden, ja jarenlang niet was gezien.

“Ja,” zei hij, “zo’n avond als deze, en zo’n goede oude man als vader, konden niet falen al het goede in een man naar boven te halen.”

“Ja,” dacht meneer Ashford, “zo’n avond, met zo’n leider! Het zien van zoveel moed, gegrond op dat fundament, is wat die man het beste kan raken en redden.”

Na de kerkdienst liep Guy snel weg. Meneer Ashford ging voor een uitgebreid ontbijt naar huis, waarbij hij het hele verhaal moest vertellen. Hij was al snel weer op het toneel van actie en trof de schipper aan, die helemaal bijgekomen was, en werd al snel vergezeld door Markham. Van Sir Guy was er geen nieuws, behalve dat Jem Ledbury zei, dat hij na de kerk langs was geweest om te kijken hoe het met de kajuitsjongen ging. De schipper, die begreep dat hij de leider bij de redding was geweest, was er zeer op gebrand hem te bedanken en liep met Markham en meneer Ashford mee naar het huis.

Markham leidde hen rechtstreeks naar de bibliotheek, waarvan de deur openstond. Hij liep de kamer in, glimlachte en maakte een gebaar naar meneer Ashford, die enigszins verbaasd en geamuseerd rondkeek. Er is al gezegd dat de kamer zo ruim was dat het bewoonde gedeelte eruitzag als een klein kampement bij het vuur, hoewel de ronde tafel groot was en de groene leren bank en fauteuil ook heel groot waren.

De fauteuil van de oude Sir Guy werd nooit door zijn kleinzoon gebruikt. Markham zat daar misschien in en Bustle soms, maar Guy gebruikte altijd één van de pretentieuze, gewone stoelen, die het hoofdbestanddeel van de kamer waren. Die was echter leeg en op de tafel ervoor stonden de overblijfselen van het ontbijt, een half brood, een leeg bord en een koffiemok. Het vuur was bijna uit, op één stuk hout na. Op de bank, bovenop al de verschillende boeken waarmee het was bezaaid, lag Guy, in een allesbehalve geriefelijke houding; zijn

hoofd op een groot woordenboek, geheel overweldigd door slaap. Zijn dikke, zwarte wimpers rustten op zijn frisse, stralende wangen en de ontspannen uitdrukking op zijn gezicht deed hem er nog jonger uitzien dan hij in werkelijkheid was.

Hij sliep zo vast, dat hij pas bij een beweging van Markham wakker werd. Hij sprong op en riep: "Wat een vreselijke schande! Het spijt me zeer!"

"Spijt! Waarover?" vroeg Markham. "Ik ben in ieder geval blij dat u verstandig genoeg bent geweest uw kleren te verwisselen en wat te eten."

"Ik had zoveel willen doen," zei Guy, "maar zeewind maakt je zo slaperig!" Toen hij de kapitein zag kwam hij naar voren en vroeg hoe het ging.

De kapitein was verbijsterd, want hij kon niet geloven dat deze slanke jongen de Sir Guy kon zijn over wie hij zoveel had gehoord. Nadat hij de vraag had beantwoord, begon hij: — "Als ik de eer zou kunnen hebben om Sir Guy te zien?"

"Wel?" vroeg Guy.

"Neem mij niet kwalijk, mijn heer!" zei de kapitein, terwijl zij allemaal lachten. "Ik had niet gedacht dat u zo'n jonge man was. Ik ben er zeker van, mijn heer, dat het iets is, waar elke man trots op kan zijn te hebben gedaan, en — ik heb nog nooit zoiets gezien!" voegde hij er aan toe, en opnieuw, "het zal u overal eer brengen. Al onze levens zijn aan u te danken, mijn heer."

Guy onderbrak hem niet, hoewel hij heel blij was toen het voorbij was. Hij vond dat hij, in de plaats van de kapitein, niet graag zou willen dat zijn dankbetuiging afgekapt zou worden. Bovendien, als er ooit ergens geluk of vreugde te zien was, dan was het wel in de glinsterende ogen van de oude Markham. Het was de eerste keer dat hij met recht trots kon zijn op een lid van de familie, die hij met zoveel trouw en toewijding liefhad.

HOOFDSTUK 24

*Is there a word, or jest, or game,
But time encrusteth round
With sad associate thoughts the same?
— Elizabeth Barrett Browning.*

Onder de mensen die een eenzame herfst hadden doorgebracht was ook meneer Ross, hoewel zijn moeiten niet helemaal dezelfde waren als die van zijn jonge parochianen. Hij miste zijn dochter heel erg. Zijn hele huishouden liep in de war. De schoolmeisjes waren ondeugend en noch hij, noch juffrouw Edmonstone, noch het schoolhoofd konden de schuldigen ontdekken. Hun onderzoekingen leverden niets anders op dan een wilde verwarring van wederzijdse beschuldigingen, waarbij de waarheid niet te achterhalen was. De kok kon nooit iets vinden om soep van te maken. Meneer Ross kon nooit de boeken vinden die hij zelf nodig had of voor een ander en, ten slotte, geen van zijn overhemden had ooit alle knopen aan.

Maria, intussen, moest een opeenvolgende reeks mazelen meemaken, daarna een nieuwe neef begroeten en ook zijn doop bijwonen. Zij had beloofd met Kerst thuis te zijn en daar hield zij zich aan.

Meneer Ross had het genoeg en haalde de dag voor de kerstavond van het station af te halen en zag haar die avond weer tegenover zich zitten, aan haar eigen kant van de tafel, terwijl ze knopen aanzette. Hij beschouwde haar komst als een bijzonder blijk van liefde en vriendelijkheid, waar hij haar altijd dankbaar voor zou zijn. Hij had daarom al zijn kerstpreken in het voren geschreven om een hele avond voor haar beschikbaar te hebben. Hij was nooit een groot briefschrijver geweest en Maria kreeg veel te horen, want wat haar in brieven meegedeeld was, waren alleen de belangrijkste feiten, met heel weinig details.

“Ik heb maar heel weinig brieven ontvangen, zelfs van Hollywell,” zei zij. “Ik neem aan dat de ziekte van Charles daar de reden voor is. Vindt u dat hij echt een stuk beter is?”

“Ja, veel beter. Ik vergat je te vertellen, jij bent uitgenodigd voor hun kerstfeestviering morgenavond.”

“O! hij is er dus goed genoeg aan toe om dat door te laten gaan! Kan hij uit bed komen?”

“Nee, hij ligt helemaal plat en ziet er erg mager uit. Het is een zeer ernstige ziekte geweest. Ik denk niet dat ik mij kan herinneren dat hij ooit zoveel geleden heeft. Tegelijkertijd heb ik hem nog nooit zich zo goed zien gedragen of zoveel geduld en meeleven zien tonen voor andere mensen. Ik was des te meer verrast, omdat hij eerst leek te vervallen in al de gewoonten waarvan hij dacht die van zich af te

hebben geschud. Hij was zo prikkelbaar en kribbig dat de arme mevrouw Edmonstone er volkomen uitgeput uitzag. Maar dat schijnt alleen aan het begin van de ziekte te zijn geweest; het was heel anders toen hij plat moest gaan liggen.”

“Liet hij u bij hem op bezoek komen?”

“Ja, hij vroeg er zelfs om, wat hij nooit eerder heeft gedaan en Amabel leest hem elke morgen voor. Er is zeker veel meer in die jonge Edmonstones te waarderen dan je ooit reden had te verwachten.”

“En vertel mij eens wat over Sir Guy. Wat is er aan de hand? Waarom komt hij deze winter niet naar huis?”

“Ik kan je er het fijne niet van vertellen, Maria. Meneer Edmonstone is zeer beledigd over iets dat hij gezegd zou hebben en hij verdenkt hem ervan moeilijkheden gemaakt te hebben in St. Mildred. Maar ik denk dat meneer Edmonstone weer eens in zijn eer gekwetst denk te zijn.”

“Waar is hij?”

“Op Redclyffe. Ik heb een brief van hem ontvangen die ik vanavond ga beantwoorden. Ik zal de Edmonstones erover vertellen. Ik kan niet geloven dat hij op deze manier bezig zou zijn als hij zich schuldig had gemaakt aan iets dat heel verkeerd is.” Hij gaf Maria de brief.

“O nee!” riep Maria uit terwijl zij las. “Ik ben er zeker van dat hij geen kwaad gedaan heeft. Wat een opmerkelijke jongen is hij toch! Het spijt me zeer dat deze donkere wolk is opgekomen! Ik dacht de vorige zomer nog hoe gelukkig ze daar allemaal samen waren.”

“Dit of de ziekte van Charles heeft het hele huis somber gemaakt. De meisjes zijn allebei veel ernstiger geworden.”

“Amy ernstiger?” zei Maria snel.

“Ik denk het wel. Zij leek er tenminste niet vrolijker op te worden toen haar broer beter werd, wat ik wel verwacht had. Ze ziet eruit alsof ze hem teveel aandacht en zorg gegeven heeft en toch zie ik haar vaak wandelen.”

“Arme, kleine Amy!” zei Maria, en zij stelde geen vragen meer, maar wilde heel graag haar eigen observaties doen.

Zij zag de Edmonstones pas de volgende avond. Het was een regenachtige dag en zij ontving een briefje waarin stond dat het rijtuig zou worden gestuurd om haar en meneer Ross op te halen. De hele familie, behalve Charles, was in de woonkamer, maar Maria keek vooral naar Amy. Zij was in het wit met hulst in haar haar, en zag er niet echt bedroefd uit. Zij was bleker en magerder dan vorig zomer, en hoewel zij praatte, glimlachte en lachte wanneer de situatie daarom vroeg, had zij de vrolijke, kinderlijke spontaniteit van vroeger niet meer. Zij was nu een klein, bleek, stil meisje, geen vrolijk, speels katje. Maria

herinnerde zich hoe zij de afgelopen zomer in het bos was. Zij was er zeker van dat het iets anders was dan de ziekte van Charles, die haar zo veranderd had; toch had Amy niet die onrustige blik van Laura.

Maria had niet de gelegenheid veel met Amy te praten, want het was een groot gezelschap, met veel jonge dames en kinderen. Amy had veel werk hen bezig te houden. Zij zag er vermoeid uit en spande zich duidelijk tot het uiterste in.

“Je ziet er moe uit,” zei Maria vriendelijk.

“Nee, het is alleen domheid,” zei Amy, met een droevige glimlach. “We kunnen niet gezellig zijn zonder Charlie.”

“Het is een mistroostige winter geweest,” begon Maria weer, maar zij was verrast toen Amy’s gezicht en hals in een oogwenk kleurden. Zij herstelde zich en met enige aarzeling zei zij: “O! maar Charlie is veel beter en dat is een hele troost. Ik ben blij dat je weer thuis bent, Maria.”

“We willen graag wat inspirerende muziek horen,” zei iemand aan de andere kant van de kamer. “Wie gaat er spelen?”

“De kleine Amy!” zei meneer Edmonstone. “Waar is ze? Zij speelt altijd heel mooi. Amy, kom en speel wat voor ons.”

Amy stond op en kwam naar voren. Er kwam weer een blos over haar wangen en Maria herinnerde zich dat haar roem als speler was ontstaan door de heel prettige manier waarop zij en Sir Guy vorig jaar het spelen en zingen hadden geleid. Op hetzelfde moment ontmoette haar moeder haar en zij fluisterde: “Wil je het liever niet, mijn lieveling?”

“Ik kan het wel, mamma, dank u — laat maar.”

“Ik wil graag dat je naar Charlie gaat; — hij is zo lang alleen geweest.”

“O! dank u wel, lieve mamma,” met een opgeluchte blik.

“Hier is Charlotte, die niet kan wachten musicus te worden,” zei mevrouw Edmonstone. “Misschien kunnen jullie zien hoe zij het ervan af brengt, want ik denk dat Charles bezoek van zijn kleine verpleegster nodig heeft.”

Amy liep stilletjes weg en ging de kamer van Charles binnen, vol warme dankbaarheid voor het vriendelijk meeleven dat er altijd op uit was haar zoveel mogelijk te sparen.

Charles sliep. Zij wierp een sjaal om zich heen en ging bij het zwakke licht van de lamp zitten, opgelucht door de stilte; alleen onderbroken door af en toe een luide toon van de muziek beneden. Het was heel geriefelijk, na al dat geroezemoes en het gepraat, die zo onzinnig en vermoeiend leken. Er waren maar twee mensen die een feest gezellig konden maken en daarom was het vorig jaar zo anders.

Toen vroeg Amy zich af of zij de enige was die zich ziek van hart en somber voelde. Maar ze dacht er slechts een moment aan — zij mompelde half hardop bij zichzelf: “Ik heb gezegd dat ik nooit meer aan hem zou denken, behalve tijdens mijn gebeden! Hier doe ik het weer, en op de kerstavond. — Ik zal mijn ogen niet verbergen noch treuren over wat ik verloren heb; want het kerstfeest is gekomen, en de kring van zangers wordt steeds groter! Heerlijkheid! Welbehagen, Vrede op aarde! — Hoe mooi had hij dat vorig jaar gezongen; het was het laatste wat hij had gezongen toen alle mensen weg waren, voordat we naar bed gingen. Maar ik breek mijn voornemen opnieuw; ik moet iets doen.”

Ze pakte een boek met geestelijke verzen en begon een stuk te leren, dat zij al bijna kende. Het licht was slecht, de inspanning was vermoeiend en ze was waarschijnlijk half in slaap. Haar gedachten dwaalden af naar Sintram en het kasteel aan de Mondenfelsen, dat volgens haar leek op wat zij zich van de rotsen van Redclyffe had voorgesteld. Het kasteel zelf was in haar verbeelding verbonden met de lange, weergalmende hal, terwijl Guy's eigen stem leek te zingen:

*Who lives forlorn,
On God's own word doth rest;
His path is bright
With heavenly light,
His lot among the blest.*

“Ben jij daar, Amy?” vroeg Charles, wakker geworden. “Waarom ben jij hier? Willen ze jou daar beneden niet hebben?”

“Mamma was zo aardig mij naar boven te sturen.”

“Ik ben blij dat je bent gekomen, want ik heb je iets te vertellen. Meneer Ross is bij mij geweest, weet je, en hij heeft een brief van Guy gehad.” Amy's hart klopte snel en met de ogen op de grond gericht luisterde zij, terwijl Charles verder ging haar te vertellen over Guy's brief over Coombe Prior. “Meneer Ross is geheel gerustgesteld over hem, Amy,” besloot hij. “Ik wilde dat je de besliste toon had kunnen horen waarop hij zei: ‘Hij zal er wel door komen.’”

Amy antwoordde door zich voorover te buigen en het voorhoofd van haar broer te kussen.

De week daarop werd de briefwisseling met Guy hervat.

“Amy, hier is iets voor jou te lezen,” zei Charles, terwijl hij de brief omhoog hield toen zij de kamer binnenkwam.

Zij herkende het handschrift. “Wacht even, beste Charlie,” en zij rende de kamer uit, vond haar moeder gelukkig alleen en zei, met afgewend gezicht, — “Mamma, liefste, denkt u dat Charlie mij die brief

mag laten zien?"

Mevrouw Edmonstone pakte haar hand vast en draaide haar om, om door de sluier van krullen heen in haar gezicht te kijken. De hand beefde en het gezicht gloeide van verwachting. "Ja, liefste!" zei zij, want zij kon niets anders zeggen. Toen Amy weer terugliep, vroeg zij zich af of het verkeerd en slecht voor haar lieve, kleine dochter was, maar verklaarde toen bij zichzelf dat het moest — het zou moeten — het zou goed komen. Er stond geen woord over Amy in de brief. Toch maakte de brief, of iets anders, haar vrolijker en opgewekter dan zij in een hele tijd geweest was.

Het leek alsof de lengende dagen van januari nieuwe troost met zich meebrachten toen Charles, die sinds oktober aan bed gekluisterd was, de Chinese kamerjas weer kon dragen, op een bank kon worden getild en in de kleedkamer gereden. Hij moest nog wel languit liggen, maar hij genoot zeer van de verandering van omgeving, die hij "de wereld weer binnenkomen" noemde.

Dit waren de gebeurtenissen in het rustige Hollywell. Redclyffe was nog steeds vol van de schipbreuk, die met opzet leek te zijn gebeurd om deze eenzame winter te verlevendigen en bezigheid te geven. De Ashfords verbaasden zich meer dan ooit over hun baron. Meneer Ashford zei dat niemand, wiens geweten niet zuiver was, het gevaar had kunnen trotseren zoals hij had gedaan. Maar de zekerheid dat hij onder een wolk leefde en zijn droefgeestigheid, die zo in strijd was met zijn leeftijd en temperament, brachten hen nog steeds in verwarring. Mevrouw Ashford dacht dat zij een ontdekking had gedaan. Op de tweede dag na de scheepsramp zou de hele bemanning, behalve de kleine kajuitsjongen, naar de dichtstbijzijnde zeehaven vertrekken. De avond, voorafgaand aan hun vertrek, zouden zij hun redders, de vissers, tijdens een maaltijd in de grote bediendenzaal in het park, ontmoetten. Edward en Robert waren heel enthousiast en brachten enorme takken hulst binnen om de mooie, koude plaats op te sieren. Meneer en mevrouw Ashford en Grace zouden het gezelschap bezoeken nadat ze koffie in de bibliotheek hadden gedronken.

Guy bereidde zich voor op zijn bezoek door zijn boeken halsoverkop van de bank te gooien en op een poef, op een meer afgelegen plek, te leggen; stukjes hulst op de schoorsteenmantel te plaatsen; zijn geliefde oude vriend, Strutt's *'Sport and Pasttimes'* in het zicht te zetten, om Grace een plezier te doen; en een enorm vuur te maken. Toen hij om zich heen keek, vond hij de kamer er ongewoon gezellig uitzien. Maar het eerste wat mevrouw Ashford trof toen hij hen met een stralend welkom vanuit de grote zaal binnenleidde, was hoe kaal kamers lijken als er geen vrouw is.

Het avondeten verliep met glans en luister. Arnaud zat aan het hoofd van de tafel en was een toonbeeld van goede manieren, wat een contrast vormde met de ruwe manieren van de zeelui. Zodra Sir Guy mevrouw Ashford binnenbracht om te komen kijken, stelde de oude James Robinson een dronk op zijn gezondheid voor, in de hoop dat hij spoedig zou komen om voorgoed bij hen te wonen. Jonas Ledbury voegde er nog de wens aan toe, dat "Lady Morville" er binnenkort ook zou mogen zijn. Bij deze woorden kwam er een pijnlijke uitdrukking op Guy's gezicht. Zijn lippen waren stijf op elkaar gedrukt. Hij wendde zich haastig af en liep op en neer totdat hij zijn gezicht weer in bedwang had. Ze waren allemaal zo druk aan het juichen dat niemand zijn verandering in houding gemerkt had, behalve mevrouw Ashford. Toen hij weer terug was op de plaats waar hij had gestaan, was zijn huidskleur dieper, beefden zijn lippen en trilde zijn stem bij het bedanken. Meneer Ashford zag niets anders dan emotie, wat een natuurlijk gevolg was van het blijk van genegenheid van zijn mensen.

Zijn vrouw begreep het beter. Toen zij dit die avond met haar man besprak, waren zij ervan overtuigd dat een ongelukkige relatie de oorzaak van zijn probleem moest zijn; een probleem dat hij naar alle waarschijnlijkheid meende te moeten overwinnen. Nadat zij dit hadden vastgesteld, werden zij nog meer op hem gesteld en wilden zijn verblijf op Redclyffe zo aangenaam mogelijk voor hem maken.

Kapitein en bemanning vertrokken; de kleine jongen was een stuk beter en zijn gasthuis, Charity en Jem Ledbury, wilde hem voor altijd houden. De sensatie op Redclyffe was bijna over toen Markham op een ochtend, met een houding van grote voldoening en voornaamheid, de plaatselijke krant liet zien, met een volledig verslag van het dappere gedrag van de jeugdige baron. Twee of drie dagen later, toen hij thuiskwam van een rit naar Coombe Prior, vond Guy de kaart van Lord Thorndale. Hij hoorde van Arnaud dat mijnheer speciaal had geïnformeerd hoe lang hij in het land zou blijven en dat hij naar het klif was geweest om te zien waar het wrak was.

Markham hechtte veel belang aan dit bezoek en begon een lang verhaal over zijn invloed en de vertegenwoordiging van Moorworth, en ook over het kiesdistrict. Zodra Guy begreep waar hij het over had, riep hij uit: "O, ik hoop dat dat voorlopig niet op mijn weg komt! Zolang ik Todd en Coombe Prior niet kan hanteren, ben ik er zeker van dat ik niet geschikt ben om het land te regeren!"

Een paar ochtenden later vond hij een envelop op tafel, die hij een hele tijd bestudeerde. Het droeg het poststempel van East Hill en leek het handschrift te zijn van iemand van Hollywell. Het was niet het handschrift van een van de heren, noch was de staart van de y van

mevrouw Edmonstone. Het had zelfs een gelijkenis met Amabels eigen handschrift, wat hem verbaasde. Hij opende hem eindelijk en zag het handschrift waar hij niet aan kon twijfelen — die van Charles namelijk — veel krommer dan normaal, en de woorden waren afgekort en vlekkerig:

Beste G.,

Ik zou dit niet moeten doen, maar ik moet wel. Ik heb Charlotte bedreigd en bevolen en het schrijfgerei gekregen. Schrijf mij een volledig verslag van jouw dapper gedrag. Ik zag het voor het eerst in het gezicht van A.. Het heeft je veel goeds gedaan bij mijn vader. Ik zal meer schrijven zodra ik weer kan. Ik kan nu niet verder.

C.M.E.

Hij kon inderdaad zeggen dat hij het eerst in het gezicht van zijn zuster had gezien. Zij had hem de krant gebracht en zocht iets om hem voor te lezen en de kop "Redclyffe Baai" had haar aandacht getrokken; toen kwam die blijde blik. Hij zag de hoogrode kleur, de prachtige glimlach en de traan op de wimper.

"Amy! wat heb je daar?"

Zij wees naar de plaats, gaf hem de krant in handen en barstte in tranen uit; de stroom van een triomfantelijk gevoel. Niet één werd gestort omdat zij gescheiden was van de held van de schipbreuk. Het waren alleen onzelfzuchtige tranen van vreugde, opgetogenheid en dankbaarheid. Charles las het verhaal voor en zij luisterde in stilte. Daarna ging zij er opnieuw met hem doorheen en het bleek hoe grondig zij de hele omgeving van Redclyffe Baai kende. Charlotte was de volgende persoon die binnenkwam. Zodra zij begreep wat hen bezig hield, raakte zij in alle staten, vloog met de krant weg en rende regelrecht de kamer van haar vader binnen. Zij stoorde hem midden in het schrijven van zijn brieven door het met triomfantelijke stem voor te lezen.

Meneer Edmonstone was zeer verrukt. Hij was juist de man die veel meer waardering had voor een daad als dit, die iemand tot een man van betekenis in de wereld kon maken, dan voor een houding van rustige volharding in goed-doen. Zijn hart was meteen gewonnen. Zijn woede over die haastige woorden was al lang aan het afnemen en ging nu geheel verloren in gevoelens van bewondering. "Een flinke kerel! Een edele jongen!" zei hij. "Hij is de dapperste jongen van wie ik ooit heb gehoord. Ik wist vanaf het begin wat er in hem zat. Ik wilde met

heel mijn hart dat deze donkere wolk niet boven hem hing. Ik weet zeker dat van het hele verhaal geen woord waar is, maar hij zal geen woord zeggen om zichzelf te zuiveren, anders zouden we hem morgen hier weer hebben.”

Dit was de eerste keer dat meneer Edmonstone iets van echt verlangen had geuit om Guy weer terug te laten komen, en dat bedoelde Charles in zijn brief.

Het dwingen van Charlotte gebeurde toen de rest aan het eten was en zij samen alleen waren. Ze spraken die dag voor de tiende keer over het avontuur en Charles werd zo opgewonden dat hij verklaarde dat hij onmiddellijk Guy moest schrijven. Hij beval haar hem het schrijfgerei te geven. Toen zij aarzelde, dwong hij haar ertoe door te verklaren dat hij anders zelf zou moeten opstaan om de dingen te pakken, wat nog veel erger zou zijn. Zij wilde dat hij haar zou dicteren, maar hij wilde dat niet, omdat hij dacht dat zijn moeder het misschien niet goed zou vinden. Hij begon ijverig, maar hoewel hij er al lang aan gewend was in liggende houding te schrijven, merkte hij dat hij minder goed in staat was te schrijven dan hij verwacht had. Hij ging er echter mee door en mopperde hardop: “Wat heb jij mij toch voor een pen gegeven, Charlotte. — Daar is weer een vlek! — Hier, nog een dip, wil je! — Leg daar het vloeipapier op voordat het meer op een spin gaat lijken.”

“Wil je liever niet opnieuw beginnen?”

“Nee, dit heeft mij al teveel moeite gekost. Ik heb geen controle meer over mijn vingers. Hier gaan we naar de uiterste hoek van het papier. Goed! C.M.E. Daar is het — vouw het op, wil je? Als hij het kan lezen, heeft hij geluk. Wat doen mijn armen pijn!”

“Ik hoop niet dat het je kwaad heeft gedaan, Charlie, maar ik weet zeker dat hij er heel blij mee zal zijn. O! ik ben blij dat je dat over Amy hebt gezegd.”

“Wie heeft jou gezegd het te lezen, meisje?”

“Ik kon er niets aan doen, het is zo groot geschreven.”

“Ik denk dat ik het niet had moeten zeggen. Zeg maar niet tegen haar dat ik het gedaan heb,” zei Charles, “maar ik kon om mijn eigen leven niet — of wat meer het doel dient, vanwege de moeite ervan — helpen het te zeggen. Hij is te veel een ridder om niet te horen dat zijn vrouw niet maar glimlachte, maar hilde.”

“Hij is een echte ridder,” zei Charlotte hartstochtelijk, en met haar beste handschrift en oneindige voldoening, schreef zij het “Sir Guy Morville, Bart., Redclyffe Park, Moorworth,” en wenste dat zij de woorden oneindig kon verlengen.

“Weet je nog, Charlie, hoe wij hier, op die eerste avond, toen hij hier

kwam, samen zaten en jij mij voor de gek hield met die dodelijke vete?"

"Dat was geen grap," zei Charles. "De vete komt alleen van één kant."

"O heden! Het is zo'n waardeloze winter geweest zonder Guy," zuchtte Charlotte. "Als dit er niet voor zorgt dat papa hem vergeeft, weet ik niet wat het wel zal doen."

"Ik wilde dat het zo zou zijn, met heel mijn hart," zei Charles. "Maar logischerwijs, als je dat woord begrijpt, Charlotte, maakt het niet veel uit voor de beschuldiging. Het zou niet bepaald worden opgevat als ontlastend bewijs voor een rechtbank."

"Jij gelooft die vreselijke verhalen toch niet?"

"Ik geloof dat Guy net zoveel gegokt heeft als ik, maar ik wil dat hij gezuiverd wordt en wel zo, dat Philip niet in staat zal zijn het tegen te spreken of niet te geloven. Ik wil graag zoveel kracht van bewijs hebben, dat Philip volkomen uitgeschakeld zal zijn. Als ik iets anders was dan wat ik ben, zou ik dat bewijs al lang hebben. Als jij mij maar twee dagen een been kon lenen, Charlotte."

"Ik wilde dat ik dat kon."

"Eén ding zal wel gedaan worden," ging Charles verder, "mijn vader zal hem persoonlijk gaan ontmoeten als hij meerderjarig wordt. Nu Don Philip uit de weg is, denk ik dat ik dat kan bewerkstelligen."

"Als hij maar hier zou komen!"

"Nee, dat mag niet, zoals mamma zegt, voordat er een verklaring is. Als ik maar in mijn oude toestand was, zou ik met papa meegaan en hem in Londen ontmoeten. Ik vraag me af of er een kans op is. 28 maart — tien weken nog te gaan! Als ik tegen die tijd die vertrouwde krukken van mij weer kan hanteren, zal ik het doen, en ik zal het doen, en ik zal het doen. Wij zullen Amy's ridder met vlag en wimpel terugbrengen."

"O, wat zouden we blij zijn!"

"Als ik wist hoe Markham over hem denkt, zou ik hem een hint geven en hem vragen eens in St. Mildred rond te neuzen. Of zal ik dokter Mayerne vragen aan te bevelen mij daarheen te sturen als verandering van lucht?"

Zo beraamde Charles zijn plannen, terwijl Guy, aan zijn kant, gewoon op Redclyffe bezig was. Hij zorgde voor en dacht aan de kajuitsjongen — beantwoordde het bezoek van Lord Thorndale, zonder hem thuis te vinden — zorgde dat de school klaar kwam en geopend werd — en hij werd intiemer met de Ashfords.

Hij zei dat hij met Pasen niet naar huis zou komen, omdat hij het erg druk zou hebben met leren voor zijn diploma en aangezien zijn

verjaardag dit jaar in de Goede Week viel, kon er geen plezier zijn. Bovendien zou hij zijn bezit niet in eigen beheer hebben totdat hij vijftienvintig was, en het zou dus voor de mensen geen verschil maken. De Ashfords hadden liever dat hij tijdens de vakantie veilig thuis zou zijn en waren wat verbaasd toen hij sprak over thuiskomen om zich te vestigen, nadat hij zijn diploma had gehaald.

Wat hemzelf betreft, hij was blij dat het seizoen alle vreugdebetoon onmogelijk maakte, want hij was daar helemaal niet voor in de stemming. En zijn verjaardag was altijd een trieste dag voor zijn grootvader geweest, zodat hij er nooit veel plezier aan had beleefd.

Markham begreep het gevoel, waardeerde en deelde het, maar zei alleen dat zij hun dag van vreugde zouden hebben als hij trouwde. Guy kon geen antwoord geven en de oude rentmeester merkte de pijn op.

“Sir Guy,” zei hij, “is het dat wat er mis is? Wees niet boos op een oude man, omdat hij de vraag heeft gesteld, maar ik hoop alleen maar en vertrouw erop, dat u niet in de problemen komt.”

“Dank je, Markham,” zei Guy, met enige moeite. “Ik kan je er niets over vertellen. Ik wil je alleen geruststellen door te zeggen dat het niets is waarvan jij zou denken dat ik mij ervoor zou moeten schamen.”

“Waarom — wat is er tussen gekomen? Wat voor bezwaar zou enige man of vrouw tegen u kunnen hebben?” zei Markham, hem trots aankijkend.

“Die ongelukkige vermoedens,” zei Guy.

“Ik begrijp er niets van,” zei Markham. “U moet iets heel doms gedaan hebben om die vermoedens te hebben laten ontstaan.”

Guy vertelde bijna weer wat hij had gezegd op de eerste dag van zijn terugkeer, maar er kon niets worden gedaan om het mysterie op te lossen en hij keerde volgens plan terug naar Oxford.

Maart brak aan en Charles, hoewel niet langer bedlegerig, was weer in staat brieven te schrijven. Hij kon nog niet zijn krukken gebruiken, zodat al zijn plannen vervlogen, behalve die om zijn vader over te halen zelf naar Londen te gaan, en Guy en Markham daar te ontmoeten. Daar kon hij de zaken afhandelen die een gevolg waren van het meerderjarig worden van zijn pupil. Hij stelde veel vertrouwen in de persoonlijke vaardigheden van Guy en zei tegen zijn vader: “U weet dat niemand hem nog heeft gezien behalve Philip en hij zou u misschien dingen vertellen die hij niet tegen hem zou willen zeggen.”

Dat was een argument, dat meneer Edmonstone zeer aansprak.

“Natuurlijk heb ik meer gewicht en ervaring, en — en de arme Guy is zeer op ons gesteld. Hè Charlie?”

Dus schreef Charles om een afspraak te maken voor Guy om zijn

voogd en Markham op paas dinsdag in Londen te ontmoeten. "Als jij dat gokverhaal kunt ophelderen," schreef hij, "komt alles misschien nog goed."

Guy zuchtte terwijl hij de brief opzij legde. "Allemaal tevergeefs, vriendelijke Charlie," zei hij tegen zichzelf, "net als mijn pogingen om mijn arme oom ervan te weerhouden verder weg te zinken! Is het echter eerlijk," ging hij heftig verder, "dat het geluk van één leven moet worden opgeofferd, om één stap van een man op de weg van het kwaad te verbergen; van een man die zich niet laat redden? Is het geen overdreven zelfverloochening? Heb ik het recht haar geluk op te offeren? Moet ik niet liever" — en er kwam een flits van vreugde over hem — "mijn oom mijn belofte van geheimhouding laten teruggeven? Ik kan het met hem goedmaken. Het kan hem niet veel kwaad doen, omdat alleen de Edmonstones het zullen weten! Maar" — en hij perste zijn lippen stevig op elkaar — "is dit de geest waar ik de hele winter voor gestreden heb? Heb ik niet ingezien dat geduldig wachten en berusten een boete is voor mijn opvliedendheid? Het zou niet goed zijn. Ik zal wachten en verdragen, en er tevreden mee zijn dat de hemel in ieder geval mijn onschuld in deze zaak kent. En voor haar, — toen ik op mijn best was, was ik al bang dat mijn liefde haar verdriet zou brengen — hoeveel te meer nu, nu ik mijn doem recht in het gezicht heb gezien en ik bij mijn eerste stap naar haar toe niet openlijk en absoluut kan zeggen dat alles goed is! Dat zou precies het middel zijn om het lijden over haar te brengen, en ik zou het verdienen."

Guy verdreef deze gedachten door Markham te schrijven de afspraak te maken. Hij sloot zijn brief af met het verzoek aan Markham om op weg naar Londen in St. Mildred te stoppen en juffrouw Wellwood, de dame bij wie de dochter van zijn oom was geplaatst, de kwartaalgelden voor haar te betalen. "Ik hoop dat dit niet een erg lastig verzoek is," schreef Guy, "maar ik weet dat je liever hebt dat ik het op deze manier doe, dan ongehoorzaam te zijn aan jouw stelregel geen geld per post te verzenden."

De tijd vóór de dag van de ontmoeting werd besteed om zichzelf te sterken tegen de pijn die het zou doen meneer Edmonstone zijn vertrouwen te weigeren, en zo de laatste kans op verzoening weg te gooien; en zo ook met Amy. Dat zou de bitterste beproeving van alles zijn — om hen klaar te zien staan hem te ontvangen en hij gedwongen hun vriendelijkheid af te wijzen.

Zo ging de week voor de ontmoeting voorbij en ook zijn eenentwintigste verjaardag, die heel anders besteed werd dan het gewoonlijk door een jongen in zijn positie doorgebracht zou worden. Het ging voorbij in harde studie en droevige overpeinzingen. Hij zette zich

schrap voor een uitkomst die hem alles zou kosten wat hem dierbaar was. Het enige hulpmiddel om zich te sterken, was proberen zijn vertrouwen meer buiten de aarde te zoeken.

De Paasdag sterkte zijn vertrouwen nog meer. De afgelopen week had de geest van zelfverloochening hem gesterkt, en nu bracht de feestdag hem ware, onvergankelijke vreugde, die oplichtte uit zijn droefheid. Het bracht licht op het pad, dat hem in staat zou stellen zijn vastberadenheid tot het uiterste vol te houden en het verlies van alle aardse hoop te doorstaan.

HOOFDSTUK 25

*Already in thy spirit thus divine,
Whatever weal or woe betide,
Be that high sense of duty still thy guide,
And all good powers will aid a soul like thine.*
— Robert Southey

“Daar gaan we dan!” zei Guy bij zichzelf, toen hij zijn rijtuig weg liet gaan en in het hotel naar boven werd gebracht. “Geef mij de kracht standvastig te zijn!”

De deur ging open en hij zag meneer Edmonstone, Markham en nog iemand — het was Sebastian Dixon! Allen sprongen op om hem te verwelkomen en meneer Edmonstone greep hem met beide handen vast en riep: “Hier is hij zelf! Guy, mijn jongen, mijn beste jongen, jij bent de meest vrijgevege man ter wereld! Jij bent vreselijk slecht behandeld. Ik wilde wel dat mijn twee handen waren afgekapt voordat ik werd overgehaald die brief te schrijven, maar nu is alles in orde. Vergeten en vergeven — hè, Guy? Je komt met mij mee naar huis en we zullen vandaag nog schrijven voor Deloraine.”

Guy was duizelig van verbazing. Hij hield één van de handen van meneer Edmonstone vast en drukte er hard op; met zijn andere hand streek hij over zijn ogen, als in een droom.

“Alles weer goed?” herhaalde hij.

“Alles is weer goed!” zei meneer Edmonstone. “Ik weet waar jouw geld naartoe is gegaan en ik eer je daarvoor. Daar staat de man die mij het hele verhaal heeft verteld. Ik heb vanaf het begin af aan gezegd dat het onzinnige laster was. Het is allemaal te danken aan het kleine meisje.”

Guy keerde zich verbaasd naar zijn oom, die stond te wachten om het uit te leggen. — “Ik had tot vanmorgen niet het minste vermoeden dat ik de oorzaak ben geweest dat jij ergens van beschuldigd werd. Waarom heb je mij daar niets over gezegd?”

“Hebt u verteld —”

“Van die wissel,” viel meneer Edmonstone hem in de rede, “en van al het andere, en van jouw zorg voor het kleine meisje. Hoe kon je het doen van dat schijntje van een toelage van jou? En meester Philip maar zeggen dat je nooit geld over had! Geen wonder, inderdaad!”

“Als ik had geweten dat jij jezelf kneep,” zei Dixon, “zou alles in mij in opstand zijn gekomen —”

“Help mij het te begrijpen,” zei Guy terwijl hij de rugleuning van een stoel vastgreep. “Vertel mij eens, Markham, is het echt zo? Ben ik vrijgesproken? Heeft meneer Edmonstone reden tevreden gesteld te